

ИЗВЕШТАЈ

На Редакцијата на списанието „Историја“,
од октомври 1978 до октомври 1980 година

Почитувани другарки и другари,

Во извештајниот период Редакцијата на сп. „Историја“ ја сочинуваа: Христо Меловски, доцент на Филозофскиот факултет во Скопје (главен и одговорен уредник), Александар Матковски, научен советник во Институтот за национална историја, Цветан Беличански, професор на Педагошката академија во Скопје, Нијази Хаџи Хамза, професор на Педагошката академија во Скопје и Јован Кочанкоски, директор на Историскиот архив во Битола. Секретар на Редакцијата — Даринка Пачемска, предавач на Филозофскиот факултет во Скопје.

Редакцијата во наведениот состав ја прими архивата од поранешната редакција, со неколкумесечно задоцнување, во месец март 1979 г. Од месец март 1979 година до месец септември 1980 година таа одржа 6 состаноци. Еден посебен состанок одржа главниот и одговорен уредник со повиканите наставници и методичари, во почетокот на април 1979 година.

На состаноците се разгледуваа, главно, пристигнатите прилози и се определуваа рецензентите. Најчесто тоа беа членови на Редакцијата, но за одредени прилози се обезбедуваа рецензенти и надвор од Редакцијата, од наши научни работници и методичари. При подборот и оценката на пристигнатите прилози не се појавија некои поголеми разногласија.

Редакцијата и понатаму ја задржа дотогашната ориентација и физиономија на списанието со

следните рубрики: Статии и прилози, Настава, Материјали, Библиографија, Критики и прикази, Хроника и белешки.

За одбележување е тоа што Редакцијата направи напори да ја подобри квантитативно и квалитативно рубриката „Настава“. Уште во почетокот на нејзината работа Редакцијата упати едно циркуларно писмо — покана за соработка во споменатата рубрика до професорите по историја со долгогодишно наставно искуство и истакнати методичари и специјалисти во Републиката. Тие беа поканети писмено да ги предложат своите сугестии и мислења и да испратат прилози. Со иста цел беше свикан и споменатиот состанок во почетокот на април 1979 година, но за жал одзивот беше многу слаб. Сепак, овие напори на Редакцијата дадоа извесни резултати. Таа обезбеди доволен број прилози за рубриката „Настава“ за бр. 1 и 2 за 1979 и за бр. 1 и 2 за 1980 година. На пример, во бр. 1 за 1979 година беа поместени 3 прилози, а во бр. 2 за истата година 4 прилози. Во вонредниот број, кој беше посветен на Јосип Броз Тито, во истата рубрика се поместени 3 прилози, а во бр. 1 за 1980 година, што се наоѓа во печат, се земени предвид 4 прилози.

Редакцијата покрена иницијатива во списанието да се објавуваат и историски карти од сите периоди на нашата историја и смета дека тоа ќе пополни една празнина во наставниот процес и дека ќе биде од голема полза за

наставниците и учениците во училиштата за средно образование и за студентите на ННСГ за историја на Филозофскиот факултет и на Педагошките академии во Републиката.

Веќе во вториот број за 1979 година Редакцијата успеа да помести две карти, кои се однесуваа на средновековната историја на Македонија од проф. Томо Томски.

Редакцијата смета дека е потребно во рубриката „Белешки и хроники“ да почне со публикувањето на извештаите и другите прилози од активноста на друштвата на Сојузот во Републиката и од историските секции во училиштата. Во првиот број за 1980 година веќе се вклучени вакви белешки.

Во извештајниот период Редакцијата доби и неколку полемички прилози и тие беа предмет на опстојна дискусија. Меѓутоа, Редакцијата, во согласност со досегашната физиономија и ориентација на списанието, не можеше да ги вклучи во броевите за 1979 и 1980 година. Како што е познато во нашето списание повремено се објавувале полемички и критички на определени трудови, кои биле условени од брзиот развој на македонската историографија, но не постоела постојана рубрика за нив. Со оглед на подемот на македонската историографија Редакцијата смета дека таква една рубрика е нужна, но нејзиното воведување бара опстојни подготовки, кои ќе овозможат во неа да се поместуваат прилози што ќе значат научен придонес.

Досега од печат излегоа броевите 1 и 2 за 1979 година, а во печат се наоѓаат еден вонреден

број посветен на Јосип Броз Тито и број 1 за 1980 година. Првиот број за 1979 година беше посветен на 60-годишнината од создавањето на КПЈ—СКЈ. Истовремено со овој број списанието „Историја“ влезе во 15-тата година од своето постоење. По повод на овие два јубилеи, од претседателот на ЦК СКМ Ангел Чемерски и од претседателот на Претседателството на СРМ Љупчо Арсов, беше применa делегацијата составена од претставници на Редакцијата и Издавачкиот совет која што им го врачува јубилејниот број и ги запозна со развојниот пат и дејноста на списанието и на Сојузот на друштвата на историчарите на СРМ.

Броевите 1 и 2 за 1979 година, како и досега, излегоа одделно во 3 000 примероци. Од секој број повеќе од 100 примероци беа испратени бесплатно, околу 30 се испратија за размена на разни научни установи: институти, катедри, библиотеки, историски друштва и сл. во СФРЈ и во странство. Досега имаме околу 600 поединечни претплатници, а останатите броеви се дистрибуираат на разни институции во земјата и странство, меѓу студентите на Филозофскиот факултет и педагошките академии во Републиката и меѓу учениците од училиштата за средно образование.

Редакцијата презема чекори за зголемување на бројот на институциите во земјата и странство на кои се испраќа нашето списание, но смета дека на овој план уште многу треба да се направи.

Дистрибуцијата на списанието кај учениците ја вршат наши колеги — соработници, но за одбележување е дека во последните

години се намалува бројот на соработниците кои го растураат списанието. Во дистрибуирањето на нашето списание во последно време се појавуваат само колегите советници во неколку Заводи за унапредување на предучилишното и основното образование и воспитување во Републиката (Охрид, Прилеп), професорите на педагошките академи и професорите и наставниците од слични училишта во Републиката.

Треба да се истакне дека и двата броја за 1979 година се дистрибуирани навреме.

Број 1 за 1980 година е влезен во печат и според договорот треба да излезе до крајот на октомври 1980 година, но издавањето на вонредниот број посветен на Јосип Броз Тито, којшто ќе излезе кон крајот на октомври 1980 година, ќе го помести излегувањето на овој број за два до три месеци.

По предлог на ННСГ за историја, Редакцијата едногласно реши бр. 1 за 1980 година да го посвети на проф. Славка Фиданова по повод 60-годишнината од животот и нејзината научна и педагошка дејност, а вториот број за 1980 година да го посвети на проф. Александар Апостолов, по повод 60-годишнината од животот и неговата научна и педагошка дејност.

Во извештајниот период Редакцијата предложи на Претседателството на Сојузот да се покачи авторскиот хонорар и другите услуги. Претседателството го прифати предлогот на Редакцијата. Во овој период беа успешно решени проблемите околу пренесувањето

и дистрибуирањето на списанието и околу сместувањето на неговата архива.

Редакцијата немаше финансиски проблеми, бидејќи потребните средства за нормалното излегување на списанието ги обезбедуваа: Заедницата за научни дејности на СРМ, Општатата заедница за насочено образование и Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на СРМ.

Во изминатиот период Редакцијата имаше полна соработка со Универзитетската печатница, која излегуваше во пресрет на нејзините барања. Токму тоа беше и еден од факторите кои влијаеја на нормалното излегување на споменатите броеви. Меѓутоа, во последните месеци се чувствува извесно забавување во печатењето, кое е резултат на недостиг на печатарски материјал.

И покрај тоа што главниот и одговорен уредник и секретарот на Редакцијата немаа депонирано потписи, поради неажурноста на некои членови од Претседателството на Сојузот, исплатата на авторските хонорари и другите трошоци се одвиваа во рамките на нормалното. Налозите ги потпишуваа колегите кои порано имаа депонирано потписи.

Редакцијата им се заблагодарува на соработниците кои учествуваа со свои научни и стручни прилози и на соработниците кои го растураа списанието.

За Редакцијата на
сп. Историја
Христо МЕЛОВСКИ,
главен и одговорен уредник